

Universitat de Lleida

GUIA DOCENT

MALALTIES INFECCIOSES EMERGENTS I REEMERGENTS

Coordinació: JOVER SAENZ, ALFREDO JULIAN

Any acadèmic 2019-20

MALALTIES INFECCIOSES EMERGENTS I REEMERGENTS 2019-20

Informació general de l'assignatura

Denominació	MALALTIES INFECCIOSES EMERGENTS I REEMERGENTS			
Codi	100569			
Semestre d'impartició	PRIMER QUADRIMESTRE			
Caràcter	Grau/Màster	Curs	Caràcter	Modalitat
	Grau en Medicina	5	OPTATIVA	Presencial
Nombre de crèdits assignatura (ECTS)	6			
Tipus d'activitat, crèdits i grups	Tipus d'activitat	PRAULA	TEORIA	
	Nombre de crèdits	3	3	
	Nombre de grups	1	1	
Coordinació	JOVER SAENZ, ALFREDO JULIAN			
Departament/s	MEDICINA			
Distribució càrrega docent entre la classe presencial i el treball autònom de l'estudiant	Cada crèdit es calcula com 25 hores de treball: 10 hores de classe presencial i s'estima 15 hores de treball autònom de l'estudiantat.			
Informació important sobre tractament de dades	Consulteu aquest enllaç per a més informació.			
Idioma/es d'impartició	Català (70%), castellà (10%) i anglès (20%; documentació, videos)			

MALALTIES INFECCIOSES EMERGENTS I REEMERGENTS 2019-20

Professor/a (s/es)	Adreça electrònica professor/a (s/es)	Credits impartits pel professorat	Horari de tutoria/lloc
ALMIRALL EGERIQUE, MERCE	merce.almirall@udl.cat	1,5	
BARCENILLA GAITE, FERNANDO	fernando.barcenilla@udl.cat	1,5	
GOMEZ ARBONES, XAVIER	xavier.gomez@udl.cat	0	
JOVER SAENZ, ALFREDO JULIAN	alfredo.jover@udl.cat	1,5	
RAMÍREZ HIDALGO, MARÍA FERNANDA	mariafernanda.ramirez@udl.cat	1,5	

Informació complementària de l'assignatura

En el segle XXI, les malalties infeccioses emergents i re-emergents plantegen un seriós desafiament per al seu control. Són patologia infecciosa de nova descripció o que apareix en zones on no existien o de llocs on havien estat eradicades o que han canviat el seu patró epidemiològic. L'Institut de Medicina dels Estats Units va definir en 1992 les malalties emergents com aquelles que han incrementat la seva incidència en les dues dècades anteriors o la incidència de les quals amenaça amb un increment futur. Les malalties re-emergents són aquelles que han ressorgit quan ja havien estat pràcticament eradicades o la seva incidència havia disminuït en gran manera. Són malalties infeccioses que després de no constituir un problema de salut, reapareixen sovint agafant proporcions epidèmiques.

Així mateix, Malalties Emergents i Re-emergents és la primera assignatura del currículum de Medicina en la qual l'alumne entra en contacte amb les entitats infeccioses diferenciades i d'elevada rellevància i especialització com és la infecció nosocomial i la infecció tropical. En aquesta assignatura es tracta de donar una visió integral i coherent d'aquestes malalties. L'assignatura està particularment centrada en l'adquisició de competències i coneixements en la temàtica.

Objectius acadèmics de l'assignatura

Els objectius de l'assignatura són:

Objectiu general

1. Actualitzar l'estudiant en els avenços epidemiològics, diagnòstics i terapèutics en patologia infecciosa emergent tant l'adquirida a la comunitat, la d'adquisició nosocomial i en les malalties infeccioses tropicals i importades.

Objectius específics

1. Descriure els mecanismes de transmissió de les malalties infeccioses emergents i re-emergents i, si s'escau, les seves àrees de distribució.
2. Abordar el maneig diagnòstic i terapèutic de les malalties infeccioses emergents i re-emergents.
3. Assenyalar els principals síndromes clínics de les principals malalties infeccioses emergents i re-emergents.
4. Descriure la patologia més freqüent en el viatger internacional i les principals recomanacions pel que fa a la vacunació i profilaxi.
5. Descriure les característiques de la patologia infecciosa tant en les infeccions comunitàries, com en les d'adquisició nosocomial, i de les malalties tropicals i importades.

Competències bàsiques:

1. Avaluar el risc de patir una malaltia infecciosa emergent o re-emergent en qualsevol dels àmbits que s'han desenvolupat.
2. Avaluar els processos diagnòstics i terapèutics a emprar en les malalties infeccioses emergents i re-emergents.
3. Indicar mesures de prevenció i control de les malalties infeccioses emergents i re-emergents.
4. Comunicar la informació d'aquestes malalties a les autoritat sanitàries competents.

Competències

L'estudiant que superi aquesta matèria:

1. Coneixerà les principals malalties infeccioses emergents i re-emergents.
2. Serà capaç d'efectuar un diagnòstic diferencial entre diverses malalties infeccioses emergents i re-emergents.
3. Serà capaç d'endegar el procés diagnòstic de la malaltia tant des del punt de vista clínic com des del punt de vista del laboratori de Microbiologia.
4. Explicar les implicacions per al control de les malalties emergents en qualsevol dels àmbits d'estudi.
5. Enumerar les característiques i repercussió de la vigilància i control de les malalties emergents i re-emergents.
6. Indicar les principals mesures de prevenció i control de les malalties emergents i re-emergents.
7. L'alumne serà coneixedor de l'ambient hospitalari i de la infecció associada amb l'assistència sanitària.
8. Obtindrà coneixement en el plantejament de control d'un brot epidèmic i els aïllaments preceptius al cas.

Continguts fonamentals de l'assignatura

CLASSES MAGISTRALS (grup únic)

Horari: 13-14h (2018-19)

Malalties infeccioses tropicals i importades

1. Febre groga com a paradigma de malaltia re-emergent. 2/10/18. Dres. Ramírez i Almirall
2. Paludisme com a malaltia importada. 8/10/18. Dres. Ramírez i Almirall
3. Helmintosis importades. 9/10/18. Dres. Ramírez i Almirall
4. Dengue, Zika i Chikungunya. 11/10/18. Dres. Ramírez i Almirall
5. Febres hemorràgiques. 15/10/18. Dres. Ramírez i Almirall
6. Malaltia de Chagas. 16/10/18. Dres. Ramírez i Almirall
7. Consell previatge per a viatgers a zones endèmiques. 18/10/18. Dres. Ramírez i Almirall
8. Atenció al pacient immigrant. 22/10/18. Dres. Ramírez i Almirall
9. Cooperació internacional. 23/10/18. Dres. Ramírez i Almirall
10. Diarrea del viatger. 25/10/18. Dres. Ramírez i Almirall

Infecció Nosocomial

11. Infecció Nosocomial. Definició i generalitats. 29/10/18. Drs. Barcenilla i Jover
12. Sistemes de vigilància. VINCat. 30/10/18. Drs. Barcenilla i Jover
13. Epidemiologia dels microorganismes multiresistents. 31/10/18. Drs. Barcenilla i Jover
14. Projectes Zero. 5/11/18. Drs. Barcenilla i Jover
15. Higiene de mans i seguretat del pacient. 6/11/18. Drs. Barcenilla i Jover
16. Tipus d'aïllaments. 8/11/18. Drs. Barcenilla i Jover
17. Política antibiòtica en implementació de programes d'optimització antimicrobiana (PROA). 12/11/18. Drs. Barcenilla i Jover
18. Diarrea per *Clostridium difficile*. 26/11/18. Drs. Barcenilla i Jover
19. Estudi de brots. 27/11/18. Drs. Barcenilla i Jover
20. Control d'obres. 29/11/18. Drs. Barcenilla i Jover

Infecció Comunitària

21. Grip estacional i les seves variants. 10/12/18. Drs. Barcenilla i Jover
22. Epidemiologia dels microorganismes multiresistents. 11/12/18. Dres Barcenilla y Jover
23. Pla de vacunació i necessitats. 13/12/18. Dra. Barbé
24. Malalties de transmissió sexual. 18/12/18. Dra. Sanmartín
25. TBC multiresistent. 19/12/18. Dr. Falguera
26. Sistema ETODA. 20/12/18. Dra. Lumbierres
27. Hepatitis Delta, C, E y GB. 10/01/19. Drs. Barcenilla i Jover
28. Legionel·losi. 15/01/19. Drs Barcenilla i Jover

30. Diarrea per *E coli* 0157 i *campylobacter yeyuni*. 17/01/19. Drs. Barcenilla i Jover

SEMINARIS. Activitat en grup complet (sense superar els 20 membres)

Horari:14-15h (2018-19)

Taller control de brots i resolució de casos clínics diversos. Drs. Barcenilla i Jover i Dres. Ramírez i Almirall.

TREBALL INDIVIDUAL

Disseny i desenvolupament de treball de recerca bibliogràfica sobre tema específic de la temàtica a criteri del professorat. Extensió i format a definir. Entrega al final de assignatura.

Eixos metodològics de l'assignatura

Classes magistrals/Seminaris

El professor resumirà les principals entitats infeccioses característicament emergents o re-emergents respecte les seves formes de presentació, epidemiologia, manifestacions i símptomes, formes diagnòstiques, tractaments i peculiaritats. És important que l'alumne revisi primer el tema que s'exposarà a classe, per afavorir la interacció professor-alumne i la resolució adequada dels dubtes.

Se li exposarà a l'alumne com realitzar un interrogatori sobre els principals signes d'alarma de la malaltia. Així mateix, es buscarà que l'alumne adquireixi les habilitats bàsiques en l'estudi d'un brot epidèmic. D'altra banda, s'il·lustrarà amb iconografia i vídeos l'entitat. L'alumne haurà de dedicar una part de les seves hores no presencials a estudiar i visualitzar vídeos relacionats amb el temari. Se facilitarà bibliografia como a material de suport.

Pla de desenvolupament de l'assignatura

Veure continguts

Sistema d'avaluació

1. Avaluació dels coneixements teòrics adquirits en classes magistrals i seminaris mitjançant un examen con preguntes d'elecció múltiple. Representa al voltant del 90% de la nota.
2. Avaluació d'un treball d'investigació relacionat amb la temàtica de la assignatura. Representarà aproximadament l'altre 10% de la nota final, empre i quan s'hagi obtingut una puntuació global de 5 en l'examen teòric.

El primer dia es tractarà amb l'estudiantat les condicions de l'avaluació i la forma concreta de dur-la a terme.

Bibliografia i recursos d'informació

1. Senftag CG, Wiener P. Emerging infectious disease: what are the relative roles of ecology and evolution?.. *Trends Ecol Evol* 1995;10: 319-24.
2. Jones KE, Patel NG, Levy MA, Storeygard A, Balk D, Gittleman JL, Daszak P. Global trends in emerging infectious diseases. *Nature*. 2008 Feb 21;451(7181):990-3.
3. Soto SM. Human migration and infectious diseases. *Clin Microbiol Infect* 2009; 15 Suppl 1: 26-8.
4. Mahan MJ, Kubicek-Sutherland JZ, Heithoff DM. Rise of the microbes. *Virulence*. 2013; 4: 213-22.
5. Berry M, Gamielien J, Fielding BC. Identification of new respiratory viruses in the new millennium. *Viruses* 2015; 7: 996-1019.
6. Roca I, Akova M, Baquero F, Carlet J, et al. The global threat of antimicrobial resistance: science for intervention. *New Microbes New Infect* 2015; 6: 22-9.
7. White MK, Wollebo HS, David Beckham J, Tyler KL, Khalili K. Zika virus: An emergent neuropathological agent. *Ann Neurol* 2016; 80: 479-89.
8. Stentiford GD, Becnel JJ, Weiss LM, et al. Microsporidia - Emergent Pathogens in the Global Food Chain. *Trends Parasitol*. 2016; 32: 336-48.
9. Alonso Saratxaga E, Pérez Esquerdo MR. Conocimientos básicos sobre enfermedades víricas emergentes: apuntes para la atención primaria (parte 1). *FMC* 2018; 25: 3-13.
10. Alonso Saratxaga E, Pérez Esquerdo MR. Conocimientos básicos sobre enfermedades víricas emergentes: apuntes para la atención primaria (parte 2). *FMC* 2018; 25: 72-81.

Recursos web:

Emerging Infectious Diseases journal - CDC . <https://wwwnc.cdc.gov/eid/>

National Center for Emerging and Zoonotic Infectious Diseases-CDC. <https://www.cdc.gov/ncezid/>

Boletín Epidemiológico Semanal en Red-Instituto de Salud Carlos III.

<http://www.isciii.es/ISCIII/es/contenidos/fdservicios-cientifico-tecnicos/fd-vigilancias-alertas/fd-boletines/boletin-epidemiologico-semanal-red.shtml>

Durant el curs es posen a disposició de l'estudiantat documents, recursos digitals i lligams web al Campus Virtual.